

Common European Asylum System

Just nu jobbar EU med att skapa en gemensam, strängare asyllagstiftning för EU:s medlemsländer.

Om den nya lagstiftningen drivs igenom kommer det bli betydligt svårare för människor på flykt. Det kommer också att bli svårare att föra kamp för asylrätt lokalt eftersom regelverket hamnar på EU-nivå.

Vad innehåller de nya lagförslagen?

Hur fungerar EU egentligen?

Hur kan vi påverka?

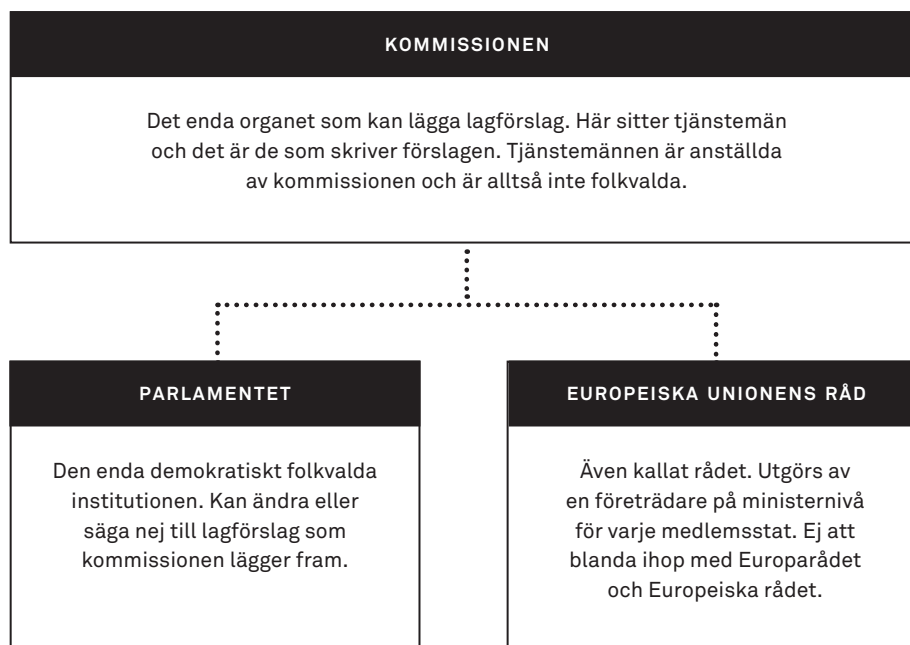
IN EU MANITY

Det här är ett informationsmaterial framtaget av inEumanity. inEumanity är en internationell kampanj som samlar alla som vill protestera mot EU:s ödeläggande av en värdig flyktingpolitik. Vi arbetar med opinionsbildning och informationsspridning.

FACEBOOK inEumanity Malmö

BLOGG ineumanity.noblogs.org

EU:s lagstiftande organ

PROCESSORDNINGEN FÖR LAGFÖRSLAG INOM EU

- ▶ **KOMMISSIONEN** lägger lagförslag. De är de enda som har makten att lägga lagförslag.
- ▶ Förslaget skickas till **PARLAMENTET** och **RÅDET**.
- ▶ **ANSVARIGT UTSKOTT** i parlamentet får förslaget. Utskottet utser en rapportör, en person som har huvudansvar för processen kring lagförslaget. Rapportören skriver ändringsförslag som därefter presenteras för de politiska grupperna i parlamentet.
- ▶ **DE POLITISKA GRUPPERNA** gör vidare ändringsförslag.
- ▶ Rapportören tar fram kompromissförslag för att få de olika grupperna att enas.
- ▶ Det ansvariga **UTSKOTTET** röstar om lagförslaget.
- ▶ Parallellt med denna process diskuterar **RÅDET** hur de ska ställa sig till förslaget, om de vill göra förändringar eller rösta ja eller nej till det. Dessa diskussioner kan ta lång tid. Teoretiskt röstas lagförslaget inom migrationsområdet igenom med s.k. kvalificerad majoritet i Rådet. I praktiken har Rådet dock fattat beslut genom konsensus. Detta har inneburit att det vanligtvis räcker att ett medlemsland är emot ett förslag eller en del ur ett förslag för att det ska blockeras.

- ▶ När Rådet och parlamentet röstat fram sina respektive positioner förs en så kallad trialog mellan de tre parterna – KOMMISSIONEN, PARLAMENTET (representerad av rapportören och de som följt förslaget från de andra grupperna) och RÅDET. När dessa tre instanser kommit överens om ett slutgiltigt förslag går det tillbaka till parlamentet som röstar om det i plenum.

Detta är den vanligaste processen vid beslutsfattande kring lagsförslag i EU, men ibland ser det annorlunda ut. Till exempel röstar parlamentet inte alltid två gånger.

Common European Asylum System

Common European Asylum System är ett paket med lagförslag som syftar till att ytterligare harmonisera EU:s asylpolitik.

Paketet består av sju lagförslag. Varje lagförslag har en egen rapportör, vilket innebär att paketet utgörs av sju separata processer. De sju rapportörerna ingår i en grupp som heter »Asylum Contact Group«. Eftersom det är rapportörerna som gör ändringar och jobbar fram kompromisser, har de en viktig roll i processen med att harmonisera EU:s asylpolitik.

Alla dessa lagförslag är under förhandling, vilket innebär att de är kan komma att förändras. Vi kommer i det här dokumentet presentera delar av varje lagförslag.

DE SJU LAGFÖRSLAGEN:

- 1 SKYDDSGRUNDSFÖRORDNINGEN | *QUALIFICATION REGULATION*
- 2 ASYLPROCEDUR | *PROCEDURES REGULATION*
- 3 VIDAREBOSÄTTNING | *EU RESETTLEMENT FRAMEWORK REGULATION*
- 4 EURODAC
- 5 DUBLIN IV
- 6 MOTTAGNING | *RECEPTION DIRECTIVE*
- 7 EASO | *EU AGENCY FOR ASYLUM* (ska byta namn till EUAA)

Vad innebär lagförslagen?

► SKYDDSGRUNDSFÖRORDNINGEN

EU-länderna har redan ett gemensamt direktiv om skyddsgrund (vilket slår fast på vilka grunder en asylsökande har rätt till skydd), men nu utökas bestämmelsen och blir en förordning istället för ett direktiv. Detta innebär att det blir lag i alla medlemsländer.

Förslaget innebär bland annat att endast tillfälliga uppehållstillstånd ska utfärdas. Detta ska gälla i hela EU, då förordningar står över nationell lag. Till skyddsbehövande ska ettåriga uppehållstillstånd utfärdas och till flyktingar treåriga. Dessa kan sedan förlängas i omgångar. Redan beviljade uppehållstillstånd kan dras tillbaka om skyddsbehoven omvärderas. Detta kan till exempel ske om läget i ursprungslandet ändras. Landinformationen ska uppdateras kontinuerligt och systemet ska ha inbyggda »triggers« som gör att dessa ändringar uppmärksammas med eventuella återkallanden av uppehållstillstånd som följd.

Om en flykting eller skyddsbehövande får sitt uppehållstillstånd tillbakadraget ska de få en »grace period« på 3 månader då de har chans till »spårbyte«, det vill säga en möjlighet att få uppehållstillstånd på en annan grund, till exempel genom arbete.

Om en person anses ha »skapat« sitt eget asylskäl ska denne inte beviljas uppehållstillstånd. Detta kan till exempel gälla konvertiter eller HBTQ-personer som kommit ut först i sitt nya hemland.

► ASYLPROCEDUR

Även detta lagförslag innebär att ett redan befintligt direktiv – med tillägg och ändringar – övergår till att bli en förordning. Genom en ny förordning ska asylproceduren harmoniseras på EU-nivå så att inget medlemsland har generösare villkor än något annat, bland annat för att det inte ska finnas anledning för asylsökande att söka sig vidare från ett medlemsland till ett annat. Man vill också korta maxgränsen för hur lång tid en asylprocess får pågå. Denna »accelererade gränsprocedur« innebär att man har 10 arbetsdagar på sig att ansöka om asyl och 10 arbetsdagar på sig att överklaga om man är missnöjd med utkomsten. I väntan på beslut ska den asylsökande kunna sättas i förvar.

Proceduren innefattar att kontrollera om den asylsökande har rätt att söka asyl, om hen kommer från ett land som EU har definierat som säkert och om hen

passerat något annat säkert land på vägen där hen kunnat söka asyl, för att slå fast om personen har rätt att söka asyl i det land hen lämnat in sin ansökan i. Först därefter börjar utredningen av personens asylskäl. Om det finns antydning till att det land personen kommer ifrån skulle kunna bli säkert inom en snar framtid kan asylprocessen frysas i väntan på förändring.

Om en asylsökande inte anses samarbeta eller följa reglerna – till exempel om hen inte lämnar fingeravtryck, eller om hen rör sig vidare till ett annat land på egen hand – kan det leda till att asylproceduren avslutas och personen skickas tillbaka.

Förslag om att en gemensam lista för alla EU-länder över så kallade säkra länder ska upprättas. Förslaget är uppdelat i två delar:

1) Hur listan ska fungera. Denna del är redan genomröstad i parlamentet men är under diskussion i trialog. Listan ska vara EU-bestämd, vilket innebär att inga enskilda medlemsländer har möjlighet att ha egna listor eller åsikter om vilka länder som ska betraktas som säkra. Detta innebär att det inte längre kommer gå att åberopa landinformation från andra källor (t.ex. UNHCR) än EU:s egna, vilka skulle kunna påverka asylprocessen.

2) Vilka länder som ska stå på listan.

► VIDAREBOSÄTTNING

Lagförslaget innebär ett förslag om att skapa en förordning om så kallad vidarebosättning, vilket är ett begrepp som används när man talar om kvotflyktingar. I dag finns ett system för kollektiv överföring av flyktingar till mottagarländer, där mottagarlandet anger hur många flyktingar det vill ta emot via kvotsystemet. Systemet sköts i samarbete mellan mottagarländerna och FN:s flyktingorgan UNHCR. Medlemsstater baserar sitt urval på UNHCRs årliga uppskattning av var behoven för vidarebosättning finns.

EU vill nu skapa ett eget ramverk för vidarebosättning av kvotflyktingar för att kunna använda sig av det som ett politiskt verktyg. För att EU ska gå med på vidarebosättning från ett tredjeland kan till exempel krävas att landet tecknar ett återvändaravtal med EU (det vill säga ett avtal om att EU kan deportera människor dit).

Idag får ett mottagarland som tar emot kvotflyktingar i samarbete med UNHCR:s program 6000 euro per mottagen person. Enligt lagförslaget ska detta tas bort. Om ett medlemsland i fortsättningen vidarebosätter på egen hand i samarbete med UNHCR ska landet få 0 euro, men om de vidarebosätter via EU:s program ska summan vara 10 000 euro per person.

Förslaget innebär även att familjeåterföring ska räknas in i kvotflyktings-systemet, vilket skulle »äta upp« kvotflyktingsplatser som i nuläget är separata.

Enligt förslaget kan en flykting bli exkluderad från vidarebosättningsprogrammet i fem år om hen försökt ta sig irreguljärt till EU, och om ett land ger avslag så exkluderas personen för alltid från vidarebosättningsprogrammet.

Även personer som beviljats uppehållstillstånd via vidarebosättning ska endast få tillfälliga uppehållstillstånd, eftersom EU vill koppla kvotflyktingsystemet till skyddsbehoven.

► EURODAC

Eurodac är en befintlig databas där fingeravtryck från alla asylsökande i EU registreras. I nuläget har Europol tillgång till systemet men måste be om tillåtelse av staten innan de går in i det, något som rapportören för förslaget vill ändra på. Man vill sänka åldern för registrering av fingeravtryck från barn på fjorton år till barn på sex år. Fingeravtrycken ska behållas i 10 år för asylsökande som fått beviljat uppehållstillstånd och 5 år för dem som fått avslag. Var kvotflyktingars fingeravtryck ska registreras är ännu inte bestämt.

Man vill även lägga till biometriska data som bilder på asylsökandes ansikten i Eurodacsystemet. Om den asylsökande vägrar ge information ska det leda till så kallade »administrativa sanktioner«. Exakt vad detta innebär är inte definierat, men inlåsning i förvar är en trolig sanktion. Man vill även börja dela med sig av registret till tredje land. Om någon ska utvisas kan myndigheterna i landet personen har flytt ifrån då få del av informationen i databasen.

► DUBLIN IV

Förslaget innebär en reform av den befintliga Dublinförordningen, som bland annat anger att man måste söka asyl i det första EU-land man kommer till. Denna så kallade »första landsprincip« har kritiserats mycket men tas inte bort i det nya förslaget utan förstärks istället.

Innan en persons process går igenom Dublinsystemet ska hen kontrolleras mot listan om säkra länder (som beskrivits ovan). Om en asylsökande rör sig vidare från det första EU-land hen kommit till – och där hen enligt Dublinförordningen ska söka asyl – så kallad »secondary movement« – kan hen straffas genom att asylprocessen avslutas (se *Asylprocedur* ovan).

Förordningen ska innefatta ett tvingande system för att sprida asylsökande mellan alla EU:s medlemsländer. Hur många personer ett land är skyldigt att ta emot baseras på landets BNP och hur många asylsökande landet redan har. Om asylsökningarna till ett land når 150% av landets fastslagna antal, ska de asylsökande som »inte får plats» slumpmässigt omplaceras till ett annat medlemsland som inte har fyllt sin kvot.

Enligt förslaget ska den gräns som idag anger att fingeravtryck från personer som definieras som Dublinären tas bort efter 18 månader. Istället ska de vara kvar i 10 år för asylsökande som fått beviljat uppehållstillstånd och fem år för dem som fått avslag. Enligt förslaget ska familjedefinitionen breddas till att även innefatta familjeband som skapats under flykten.

Rapportör för detta förslag är svenska liberalen Cecilia Wikström.

► MOTTAGNINGSDIREKTIVET

Förslaget behandlar hur mottagande av flyktingar inom EU ska gå till. Till exempel ska asylsökande få tillgång till arbetsmarknaden så snabbt som möjligt, senast sex månader efter att ansökt om asyl lämnats in. Huvudmålet med direktivet är

dock att stoppa så kallad »secondary movement». Om en asylsökande rör sig till ett annat EU-land än det första EU-land hen anlände till, bestraffas hen genom att allt potentiellt stöd man annars skulle kunnat få som asylsökande - som till exempel ekonomiskt stöd under asylprocessen – dras in. Det ska även bli lättare att förvarsta asylsökande, och förvarstagande ska kunna pågå under hela asylprocessen.

► **EASO**

EASO är den övergripande koordinerande institution som ska samordna The Common European Asylum System. Tvisten står mellan om EASO ska ha en stödjande eller en övervakande/kontrollerande position. Rådet vill att det ska ha en stödjande funktion, medan parlamentet vill att det ska ha en övervakande/kontrollerande position.